

Clàssics i medievals, encara

Sovint els debats més rellevants s'originen en llogarrets apartats de la premissa centralitat. En tenim un exemple a finals del 1939 a Montpeller, on van coincidir uns quants refugiats catalans, entre ells Francesc Pujols, el filòsof de Granollers més reivindicat de tots els temps, i el farmacèutic i químic empordanès Alexandre Deulofeu, creador de la Matemàtica de la Història. Pujols passava les tardes sota les voltes gòtiques de la Taverna d'Aragó, que havia allotjat les cavallerisses del rei Jaume el Conqueridor. Deulofeu l'anava a veure al vespre, quan donava per acabades les seves investigacions històriques a la biblioteca de la ciutat.

A les seves *Memòries de la revolució, de la guerra i de l'exili*, Alexandre Deulofeu recorda que una d'aquelles tardes va exposar la seva visió de l'art medieval, que segons ell té un valor equivalent al de l'art clàssic. Francesc Pujols va discrepar, ja que segons ell els únics capaços de crear bellesa van ser els grecs. Deulofeu va aduir que els nostres avantpassats medievals també hi havien contribuït, però Pujols va insistir que no era el cas. L'ambient es va anar es-



calfant fins que el filòsof de Granollers va fer saber al farmacèutic de Figueres que era un impertinent i va rebre, al seu torn, el mateix adjectiu. Llavors Pujols es va aixecar i va establir que Deulofeu era un "gòtic putrefacte". Lesmentat també es va aixecar i, com escriu a les seves memòries, "li vaig dir que ja tenia ordres d'anar a passeig".

Al cap d'uns dies van fer les paus. El debat entre clàssics i medievals, però, s'ha mantingut obert i avui dia sembla més viu que mai. Als intel·lectuals burgesos els va interessar presentar l'edat mitjana com una època fosca, dominada per forces irracionals, i vincular el progrés amb la il·lustració i la industrialització, però ja fa temps que la noció de progrés ha entrat en crisi. Avui dia, són cada vegada més els ciutadans que senten interès per determinats aspectes de l'edat mitjana: l'art romànic, l'artesanía, la vida pausada, l'agricultura sostenible, l'economia de proximitat. Sense rebutjar la bellesa ideal i grandiosa de l'art clàssic, no els desagrada aquest cànon de bellesa més auster, més humà. També en aquest aspecte el temps està donant la raó a Alexandre Deulofeu. *

Alexandre Deulofeu va ser polític i filòsof i va coincidir a l'exili amb Francesc Pujols
ARXIU

C

Cada vegada més ciutadans senten interès per aspectes de l'edat mitjana: l'art romànic, l'artesanía, la vida pausada, l'agricultura sostenible, l'economia de proximitat...

TRUQUEN! ARNAU PUIG

L'èxode dels migrants

Gran part de les poblacions dels estats polítics actuals són migrants o ho han estat (migracions internes o externes). Però sigui el tipus de migració que sigui n'hi ha de tres menes: els aventurers, cercadors de noves terres, espais i situacions socials o polítiques per desenvolupar el seu esperit i la seva energia. Hi ha tot seguit els migrants culturals, cercadors de noves formes de pensar, entendre, saber i/o conèixer el món.

Finalment hi ha la més trista de les migracions, la de la misèria, els que han de

migrar perquè allà on són nats s'hi moren de fam i menyspreu i hi són bandejats. Els primers i els segons són migrants fins un cert punt per voluntat. Però els tercers són forçats, ho són per la necessitat de la subsistència i migren per preservar la dignitat, la poca que els pugui quedar en i des de la seva misèria existencial.

Però els migrants econòmics ofereixen uns trets especials i, alguns, es converteixen en incòmodes allà on van, atès que per ser migrants es consideren maltractats i menysginguts i, d'entrada, volen tot el que els naturals del país han hagut de

lluitar durant segles per aconseguir-ho. Acaben friccionant. Però entre tot plegat hi ha uns grups humans que no són migrants sinó empesos a l'èxode, a marxar del seu terror perquè els que l'ocupen no els volen perquè són insumbmissos, no accepten les imposicions dels manaires.

La gent de l'èxode és rebutjada gairebé arreu perquè esdevenen creadors de noves pàtries, de nous projectes vitals. El compromís icònic ens l'ofereix Verdi al *va, pensiero...* (*Nabucco*, 1842), mentre Wagner s'entretenia amb els penitents del *Tannhäuser* (1845). *

Opinió